

Mariusz Dworsatschek

Stopień / tytuł; zatrudnienie:

Doktor nauk humanistycznych; starszy kustosz w Dziale Kartografii Narodowej Biblioteki Ossolineum (Zakład Narodowy im. Ossolińskich). W Zespole Historii Kartografii od 9 grudnia 2024 roku.

Zainteresowania naukowe:

dawna kartografia ziem Rzeczypospolitej do 1795 r.; kartografia Śląska XVI–XVIII wieku; kolekcje kartograficzne w zbiorach bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem Biblioteki Ossolineum.

Życiorys naukowy, z uwzględnieniem osiągnięć związanych z historią kartografii:

Mariusz Dworsatschek w latach 1984–1989 studiował historię na Uniwersytecie Wrocławskim. W 1996 roku uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych. Jego początkowe zainteresowania były związane z mediewistyką (praca magisterska *Stanowisko Polski wobec państw ościennych w czasach Bolesława Chrobrego*, praca doktorska *Władysław II Wygnaniec* – wydania drukowane: Wrocław 1998 i Kraków 2009). Kartografią zajmuje się od 1998 roku, po rozpoczęciu pracy w Dziale Kartografii Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Do jego dorobku w tym zakresie należą naukowe i popularnonaukowe artykuły i książki poświęcone dawnej kartografii historycznych ziem polskich, odnoszące się do takich zagadnień, jak rozwój obrazu kartograficznego, filiacje wybranych map, sposoby przedstawiania niektórych elementów sytuacji na dawnych mapach, a także dokumentujące zbiory biblioteczne w formie drukowanych katalogów.

W latach 2008–2019 pełnił w Ossolineum funkcję Wicedyrektora ds. Biblioteki, ponadto przez trzy kadencje w latach 2007–2020 zasiadał w Radzie ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego – organu opiniotwórczego działającego przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W tym okresie koncentrował się na problematyce najcenniejszych zbiorów w polskich bibliotekach, w tym również materiałów kartograficznych, czego rezultatem były wystąpienia na konferencjach i artykuły dotyczące między innymi ochrony zbiorów, ich digitalizacji i konserwacji, dziejów kolekcji i współpracy z innymi instytucjami, w szczególności we Lwowie. Jest również autorem recenzji oraz redaktorem naukowym prac zbiorowych, np.: *Nie tylko książki. Ossolińskie kolekcje i ich opiekunowie*, Wrocław 2018; *200 lat Ossolineum. Rozprawy i materiały*, Wrocław 2022.

W działalności M. Dworsatschka istotną rolę odgrywa popularyzacja wiedzy. Ważną formę zaangażowania na polu edukacyjno-popularyzatorskim stanowi udział w corocznych edycjach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki, podczas którego w ramach otwartych wykładów publiczność zapoznawana jest zarówno z wybranymi zagadnieniami dziejów kartografii, jak i wartościowymi zabytkami z ossolińskich kolekcji. Niezależnie od cyklicznych wydarzeń popularyzatorskich wiedza o historii kartografii oraz cennych mapach i atlasach przekazywana jest licznym grupom studentów i innych gości odwiedzających Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Wybrane publikacje

1. *Imago Silesiae. Z kolekcji Tomasza Niewodniczańskiego*, Wrocław 2002, 170 s.
2. *Krajobraz historyczno-polityczny i kulturalny na wczesnych mapach Polski*, „Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich”, z. 15, 2004, s. 129–156.
3. *Dawna mapa a tekst. Z zagadnień wczesnej kartografii ziem polskich*, [w:] Człowiek – obraz – tekst. Studia z historii średniowiecznej i nowożytnej, red. M.L. Wójcik, Dzierżoniów 2005, s. 77–88.
4. *Mapy drukowane z prowincjonalnych ośrodków na Śląsku do schyłku XVIII wieku*, „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk”, nr 9: Miscellanea, 2006, s. 220–234.
5. *Z zagadnień kartografii Polski i ziem ościennych XVI–XVIII w. Analiza wybranych nabytków Ossolineum (mapy Speeda, Pitta, Dahlberga, Strubicza, Aelurusa)*, „Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich”, z. 17, 2006, s. 29–50.
6. *Atlasy XVI–XVIII wieku w zbiorach Gabinetu Kartografii Zakładu Narodowego im. Ossolińskich*, „Czasopismo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich” z. 18/19, 2008, s. 163–184.
7. *Polska w dawnej kartografii. Historyczne ziemie polskie na mapach do początku XIX wieku w zbiorach Ossolineum*, Wrocław 2008, 166 s.
8. *„Mappa Geographica Regni Poloniae”. Uwagi o roli mapy w dawnej Polsce XVI–XVIII wieku*, [w:] *Krajobrazy przeszłości. Księga ofiarowana doktorowi Adolfowi Juzwence w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. M. Dworsatschek, Wrocław 2009, s. 61–76.
9. *Mapa historyczna a mapa dawna. Przegląd treści historycznych na wybranych mapach do końca XVIII wieku*, „Analecta. Studia i materiały z dziejów nauki”, R. 30, 2021, nr 2, s. 117–155.
10. *Wczesne mapy Galicji do początku XIX wieku w zbiorach Działu Kartografii Narodowej Biblioteki Ossolineum*, „Leopoldiana Wratislaviensia. Polska – Austria. Historia – kultura – nauka”, R. 2, 2024, s. 41–59.

Kontakt: mariusz.dworsatschek@ossolineum.pl